

દયાળુ બિલે

ઘણા લોકો જન્મથી જ ભલા અને પ્રેમાળ હોય છે. તેઓ હંમેશાં બીજા લોકોને મદદ કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હોય છે. બિલે પણ એવો જ હતો.

સાધુ-સંન્યાસીઓ કે ભિખારીઓ દરરોજ પૈસા કે ખાવાનું માગવા ઘેર આવતા. બિલે તો ઘરનું બારણું ઉઘાડીને જે કંઈ હાથમાં આવતું તે આપી દેતો. પિતાજીને તેના કેટલા પૈસા ચૂકવવા પડ્યા હશે તેનો તો તેને ક્યારેય વિચાર ન આવે ! ગમે તેટલી કીમતી વસ્તુ આપી દેતાં પણ તે અચકાતો નહિ.

ભુવનેશ્વરી કહેતાં : ‘આટલી બધી ચીજવસ્તુઓ બિલે આપી દે તો મારે ઘર શી રીતે ચલાવવું?’

એક દિવસ તો એમણે ઉપલા ઓરડામાં બિલેને પૂરી મૂક્યો ! એમણે કહ્યું : ‘હવે આ છોકરો બારણું ઉઘાડીને કોઈને પણ કંઈ આપી શકશે નહિ.’ એમને મનમાં થયું કે આમ પૂરી રાખવાથી તેને બરાબર પાઠ મળશે !

ઓરડામાં આમ પુરાઈને બેસી રહેવું કોઈને ગમે ? બિલે તો સાવ ઉદાસ બની ગયો. ત્યાં તો એકદમ કોઈ ભિખારીનો સાદ તેના કાન ઉપર પડ્યો. બિલેને થયું : બિચારાને કંઈક આપું. તેણે ઓરડામાં ચારે બાજુ નજર ફેરવી. એક ખૂણામાં ત્રણ પટારા પડ્યા હતા. એકને તાળું જ ન મળે ! બિલેએ તરત એ પટારો ઉઘાડ્યો અને થોડાં કપડાં બહાર કાઢ્યાં.

પછી તેણે ઓરડાની બારી ઉઘાડી નાખી. ભિખારી પણ બારી નીચે જ ઊભો હતો. સાવ ચીંથરેહાલ. જાણે હાડપિંજર ! બિલેને ખૂબ દુઃખ થયું. તેણે બારીમાંથી કપડાં નીચે ફેંક્યાં અને તેના મનમાં ખૂબ આનંદ થયો.

બિચારો ભિખારી તો રાજી રાજી થઈ ગયો. આ નાનો બાળક કેટલો દયાળુ છે !

બાલમિત્રો ! એ દયાળુ બાળક

બિલે એટલે આપણા સ્વામી વિવેકાનંદ.

— ‘શ્રી રામકૃષ્ણ આશ્રમ’

